

Agendapunt Agenda Maatschappelijke en Bestuurlijke stuurgroep: Arbiter Aardbevingsschade

5.1.2e

Aanleiding

In het MJP zijn een aantal aanpassingen aan het huidige schade-afhandelingsproces voorgesteld. Dit betreffen onder andere het introduceren van laagdrempelige geschillenbeslechting bij geschillen over de hoogte van het schadebedrag en de aard van de schade, het behandelen van complexe gevallen door de Nationaal Coördinator Groningen en het periodiek evalueren van het schadeprotocol. Complexe schadegevallen worden door CVW voor behandeling doorverwezen naar de NCG. Hiertoe worden bij de NCG casemanagers aangesteld die deze zaken behandelen en pogen om tot een bevredigende oplossing te komen. De afstemming met CVW luistert hierbij nauw, want het is niet de bedoeling dat inwoners tussen CVW en NCG komen te hangen. NCG is hierbij ook bezig om de medewerking van andere partijen bij het vinden van een oplossing voor complexere gevallen vorm te geven. Bewoners die vanwege medische of financiële redenen extra hulp nodig hebben, kunnen via de burgemeester, de Onafhankelijke Raadsman en de NCG doorverwezen worden naar de Commissie Bijzondere Situaties. Deze Commissie wordt officieel ingesteld door de Minister van EZ, maar opereert onafhankelijk.

Stand van zaken:

Met betrekking tot de Arbiter heeft de NCG al een aantal stappen doorlopen: het juridisch kader voor de Arbiters is inmiddels grotendeels neergelegd. Hiertoe zijn het instellingsbesluit en het reglement (werkwijze) aan de stuurgroepen ter advies voorgelegd op 20 en 21 januari 2016. Voor dit kader resteert nog de aanpassing van het schadeprotocol. Daarnaast moeten de organisatorische zaken worden geregeld. Dit betreft het vinden van juridische en administratieve ondersteuning, de afbakening van de caseload van de Arbiter en de rol van de Arbiter bij complexe schade. Deze 3 zaken zijn in de werksessie van 18 februari besproken. Hierbij waren vertegenwoordigers van Gasberaad, provincie, gemeenten en Groningen Bodembeweging aanwezig.

Deze notitie bevat de terugkoppeling van de werksessie op deze 3 punten en een voorstel vanuit de NCG dat ter advies wordt voorgelegd aan de stuurgroepen.

1. Afbakening van de caseload van de Arbiter

De laagdrempelige geschillenbeslechting wordt ingevuld door de Arbiters Aardbevingsschade. Volgens het meerjarenprogramma van de NCG zullen de Arbiters alleen schademeldingen behandelen die op of na 1 januari 2016 zijn binnengekomen. Op dit moment zijn er twee oud-rechters bereid om de taak van Arbiter in te vullen. Op basis van de informatie van CVW over het aantal zaken voor de 3^e expert in 2015 (54 casussen), kan voorzichtig aangenomen worden dat de capaciteit van deze 2 Arbiters voldoende is om een vergelijkbare caseload aan te kunnen incl. een verwacht aantal extra meldingen van gedupeerden die het instrument Arbiter willen 'uitproberen'. NCG zoekt op dit moment naar extra Arbiters en extra ondersteuning van de Arbiters ter uitbreiding van de capaciteit.

De partijen uit de regio hebben unaniem aangegeven tijdens de werksessie van 18 februari dat ze veel verwachten van het instrument Arbiter en er belang aan hechten dat de Arbiters een goede start kunnen maken. Daarnaast geven ze ook aan dat er een hogere verwachting is gewekt ten aanzien van de Arbiter dan alleen het behandelen van meldingen uit 2016 en vragen om de capaciteit van de Arbiter uit te breiden om meer zaken te kunnen behandelen.

Voorstel 1: De NCG wil voorstellen om aan de Arbiters voor te leggen om naast meldingen op en na 1 januari 2016 (conform MJP) ook complexe zaken in aanmerking te laten komen voor behandeling.

2. Herziening van het schadeprotocol

Het schadeprotocol moet worden herzien om de Arbiter Aardbevingsschade formeel in de schadeafhandelingsprocedure op te nemen. Dit betekent praktisch gezien dat op de volgende punten het protocol aanpassing behoeft om de Arbiter positie te geven:

1. 3^e expert vervangen door Arbiter Aardbevingsschade.

2. in de contra-expertise kan schade worden beoordeeld die niet is gezien bij de inspectie door de eerste schade-expert, of schade die na die inspectie is ontstaan. Deze schade legt de contra-expert voor aan de eerste schade-expert en bij overeenstemming tussen de contra-expert en de schade-expert wordt dit in het rapport worden opgenomen.
3. Wanneer er geen overeenstemming ontstaat, wordt er een akte van disakkoord opgesteld en wordt dit inzichtelijk gemaakt voor de eigenaar-bewoner.
4. Als er sprake is van funderingsschade veroorzaakt door aardbevingen, dit meegenomen kan worden in het onderzoek. Als de schade-expert funderingsschade vermoedt gerelateerd aan aardbevingsschade, wordt een specialist ingeschakeld. De specialist stelt vast of hier al dan niet sprake van is voordat er een contraexpertise aan de orde is.
5. Ook indien de Arbitrer Aardbevingsschade ter plekke komt kijken en nieuwe schades constateert kan hij deze in zijn uitspraak meenemen door middel van het betrekken van de uitkomsten van een onderzoek van een door hem ingeschakelde deskundige.

Naast herziening van het protocol op bovenstaande punten, waarbij NAM formeel eigenaar is van het protocol, wil de NCG ook zorgen dat er een mogelijkheid is voor de (vertegenwoordigers van) inwoners van Groningen om met betrekking tot het schadeprotocol een in een periodieke evaluatie suggesties te kunnen doen ter verbetering.

Voorstel 2:

A: De inzet van de NCG is om het schadeprotocol te herzien op bovenstaande vijf punten, zodat het protocol overeenkomstig de afspraken mbt schade uit het MJP wordt gemaakt. Daarnaast wordt een voorstel tot een maatschappelijke evaluatie uitgewerkt door de NCG en op een later moment aan de stuurgroep voorgelegd. In de huidige 'korte klap' wordt ook bezien of resterende punten uit het onderzoek van Lysias meegenomen kunnen worden.

B: in de kwartaalgesprekken van NCG met CVW wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de kwaliteit van de eerste schade-experts, omdat de regio unaniem aangeeft te verwachten dat door het goed inrichten van de eerste stap van de schadeafhandelingprocedure, de Arbitrer in minder gevallen nodig zal blijken.

3. Rol van Arbitrer bij complexe schade

In de opzet van het casemanagement door de NCG is opgenomen dat de casemanager voor de diversiteit aan problematiek naar een totaaloplossing voor de gedupeerde zoekt. In dit proces van bemiddeling tussen partijen die allen aan deze totaaloplossing moeten bijdragen, kan de casemanager deze partijen bewegen om, indien het nodig is om het totaal sluitend te krijgen, een stapje verder te doen dan zij uit hoofde van hun rol zouden hoeven doen. Dit kan bijvoorbeeld een klein beetje extra financiële compensatie van NAM, verzekeraars etc. zijn. Echter: op het moment dat een gedupeerde de totaaloplossing weigert en zijn/haar zaak aan de Arbitrer voor wil leggen, vervalt dit extra stapje, omdat niet de totaaloplossing aan de Arbitrer wordt voorgelegd, maar alleen die bijdrage van partijen die juridisch, of via andere afspraken, zijn gebonden aan het oordeel van de Arbitrer. De NCG streeft naar het binden van zoveel mogelijk partijen aan de uitspraak van de Arbitrer, maar bij start van de Arbitrer is vooralsnog NAM de enige partij die zich, in beginsel, bindt aan het oordeel van deze partijen. De eerste gesprekken met andere partijen vinden op korte termijn plaats.

Voorstel 3: De NCG casemanagers geven bij de start van het bemiddelingstraject een duidelijke beeld van het verloop van de procedure en de gevolgen van de besluiten die de gedupeerde kan nemen tijdens het traject. Dit betekent dat gedupeerden te horen krijgen dat het bemiddelingstraject de beste kans op een bevredigende totaaloplossing in zich heeft en dat eventuele extra stappen van partijen vervallen indien gedupeerde besluit de stap naar de Arbitrer te verkiezen boven een totaaloplossing.